

Aanvaarding van hulp in relatie tot slachtofferkenmerken¹

Een analyse van verrijkte cliëntgegevens van Slachtofferhulp Nederland

Dr. S. Leferink (Slachtofferhulp Nederland), dr. F. van Wesel (Universiteit Utrecht, afdeling Methoden en Statistiek)

1. Inleiding

1.1 Context en aanleiding van de analyse

Slachtoffers van misdrijven hebben recht op toegang tot en ondersteuning van slachtofferhulporganisaties, zo bepalen artikel 8 en 9 van de Europese Slachtofferrichtlijn.² Deze rechten komen ook met zoveel woorden terug in art. 51aa van het Wetsvoorstel tot implementatie van de richtlijn.³ Slachtofferhulp Nederland biedt praktische, psychosociale en juridische ondersteuning aan slachtoffers, waaronder tevens nabestaanden, getuigen en anderszins getroffen moeten worden begrepen. Dit aanbod strekt zich ook uit tot slachtoffers van verkeersongevallen, rampen en calamiteiten, en achterblijvers van vermiste personen.

Slachtofferhulp Nederland heeft zich ten doel gesteld om meer slachtoffers met een passend hulpaanbod te bereiken. Dit vanuit de wetenschap dat maar een klein percentage van het aantal personen dat jaarlijks slachtoffer van een misdrijf wordt, bij Slachtofferhulp Nederland terecht komt via de politie. Het aantal slachtoffers dat op eigen initiatief contact opneemt met Slachtofferhulp Nederland is nog veel kleiner. Ter illustratie: in 2011, het jaar waarop deze analyse betrekking heeft, werd een kwart van de Nederlandse bevolking van 15 jaar en ouder een of meer malen slachtoffer van een misdrijf.⁴ Dat gaat om ruwweg 3,5 miljoen personen. De politie registreerde in dat jaar 1,2 miljoen delicten.⁵ Het aantal meldingen bij Slachtofferhulp Nederland bedroeg dat jaar 194.000 (waarvan ongeveer 10% op eigen initiatief).⁶ Dat is minder dan 5% van het totale aantal slachtoffers.

Daarmee is niet gezegd dat ieder slachtoffer behoefte heeft aan slachtofferhulp. Wel is het aannemelijk dat er een aanzienlijk aantal slachtoffers is dat die behoefte wel heeft, maar niet bereikt wordt en de facto geen toegang heeft tot ondersteuning.⁷ Daarnaast heeft Slachtofferhulp Nederland tot doel haar dienstverlening beter toe te snijden op de behoeften en kenmerken van verschillende groepen slachtoffers, zoals jongeren, personen met een lichte verstandelijke beperking (LVB) en personen met een lage sociaaleconomische status (SES). In deze analyse gebruiken we opleidingsniveau, en hoogte van het persoonlijk en huishouden inkomen (uitgedrukt in percentielen) als indicatie voor de SES.

¹ Dit artikel geeft een synthese van de belangrijkste bevindingen van de analyse. De gehele rapportage is op aanvraag beschikbaar bij Slachtofferhulp Nederland via onderzoek@slachtofferhulp.nl.

² Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014-2015, 34 236, nr.2

⁴ Integrale Veiligheidsmonitor 2011

⁵ Geregistreeerde criminaliteit 2005-2012, CBS Statline 2012

⁶ Slachtofferhulp Nederland, Jaarverslag 2011

⁷ Van Dijk en Van Mierlo (2009), Leferink (2012)

1.2 Onderzoeksdoel en vragen

Om deze ambities te realiseren is informatie nodig over welke groep(en) slachtoffers effectief toegang tot het hulpaanbod van Slachtofferhulp Nederland (SHN) krijgen en welke kenmerken daarbij een rol spelen. Het onderhavige onderzoek heeft als eerste doel te bepalen hoe de cliëntpopulatie van Slachtofferhulp Nederland zich verhoudt tot een algemene slachtofferpopulatie zoals beschreven in de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM). Daarbij kijken we naar een beperkt aantal demografische en sociaaleconomische factoren (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en inkomen, zie Tabel A in de bijlage voor een uitgebreide beschrijving), en delictcode en wijze van aanmelding bij Slachtofferhulp Nederland.⁸ Het tweede doel is om inzichtelijk te maken welke van die variabelen van invloed zijn op het al dan niet aanvaarden van het aanbod voor praktische, psychosociale en/of juridische ondersteuning. Daarvoor zijn vier variabelen geconstrueerd die het resultaat van de aanmelding representeren, namelijk: er is geen contact tot stand gekomen (GC); er is contact tot stand gekomen maar het hulpaanbod is direct afgeslagen, m.a.w er zijn geen diensten verleend (NA); er is eenmalig contact geweest waarbij diensten zijn verleend (EDV) en tenslotte het meermalige contact, waarbij vervolghulp is verleend (VH). Zie voor een uitgebreide beschrijving Tabel B in de bijlage.

Dat leidt tot de volgende vragen:

I. Zijn er relevante verschillen (gemeten in effect sizes) tussen de cliëntpopulatie van Slachtofferhulp Nederland en de algemene slachtofferpopulatie (IVM) op de verschillende demografische en sociaaleconomische kenmerken?

II. Welke patronen ontstaan als we kijken naar de relatie tussen de verschillende demografische en sociaaleconomische factoren, delict en wijze van aanmelden, en het resultaat van de aanmelding?

- a) Welke demografische en sociaaleconomische factoren zijn van invloed op het al dan niet tot stand komen van contact met het slachtoffer (variabele GC)?
- b) Welke demografische en sociaaleconomische factoren zijn van invloed op het al dan niet aanvaarden van het hulpaanbod (variabele NA)?
- c) Welke demografische en sociaaleconomische factoren zijn van invloed op het tot stand komen van een eenmalig hulpverleningscontact (variabele EDV)?
- d) Welke demografische en sociaaleconomische factoren zijn van invloed op de afname van vervolghulp (VH)?
- e) Zijn het delict en de wijze van aanmelden bij Slachtofferhulp van invloed op het al dan niet in contact komen met slachtoffers, en het al dan niet aanvaarden van eenmalige dienstverlening of vervolghulp door slachtoffers?

1.3 Enkele richtinggevende overwegingen

Aan de analyse van de hulpaanvaarding of -weigering van slachtoffers ligt een gedachtegang ten grondslag, namelijk dat bepaalde groepen slachtoffers meer behoefte hebben aan ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland dan anderen omdat zij vanwege bepaalde persoonlijke kenmerken of

---

⁸ De wijze van aanmelding is relevant omdat deze van invloed kan zijn op hulpaanvaardingsgedrag. Er zijn drie wijzen van aanmelding: aanmelding door de politie (dit gebeurt grotendeels geautomatiseerd op basis van een selectie van delictcodes), aanmelding op eigen initiatief en aanmelding door een externe partij (bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie). We gaan er daarbij van uit dat aan doorverwijzing door een externe partij en aanmelding op eigen initiatief een specifieke hulpvraag ten grondslag ligt, bij aanmelding door de politie speelt dit veel minder omdat de aanmelding in beginsel automatisch op basis van delictcode geschiedt en niet op basis van een hulpvraag.

de aard van het delict/ongeval kwetsbaarder zijn en minder in staat om op eigen kracht de gevolgen van de gebeurtenis te boven te komen.⁹

Aannemelijk is dat slachtoffers van zware misdrijven (of vergelijkbare ingrijpende gebeurtenissen) vanwege de grote emotionele, psychische en/of fysieke impact en het feit dat zware delicten relatief vaker opgelost en vervolgd worden, een grotere behoefte hebben aan psychosociale, praktische en juridische ondersteuning. In deze analyses gelden geweld-, zeden- en levensdelicten als 'high impact'. De categorie 'transport' (verkeersongelukken) refereert eveneens aan gebeurtenissen met een 'high impact', net zoals de categorie 'nazorg' (aan getroffen/betrokkenen van rampen en calamiteiten). Vermogensdelicten, vandalisme en overig delicten kwalificeren we als 'low/middle' impact' waaraan we een lagere veronderstelde hulpbehoefte verbinden.

Wat betreft geslacht is uit de literatuur bekend dat vrouwen in het geval van psychosociale en psychologische problemen eerder geneigd zijn hulp te zoeken en te aanvaarden dan mannen.¹⁰ Dat verwachten we ook nu te zien, al staat daar tegenover dat mannen een relatief hoger risico hebben om slachtoffer te worden van een misdrijf, behoudens enkele uitzonderingen (b.v. seksuele misdrijven en geweldsmisdrijven in de relationele sfeer).¹¹

Wat betreft leeftijd onderscheiden we jongeren tot en met 25 op grond van hun specifieke ontwikkelingsfase en verhoogd risico op slachtofferschap als kwetsbare groep.¹² Op basis van eerdere studies verwachten we dat jongeren ondanks hun kwetsbaarheid het minst gebruik zullen maken van het hulpaanbod.¹³

Wat betreft herkomst (allochtoon/autochtoon) komt uit de literatuur naar voren dat allochtone burgers in sociaaleconomisch opzicht tot de kwetsbaardere bevolkingsgroepen horen, maar dat er niet in algemene zin een verhoogde kans op slachtofferschap is.¹⁴ Wel lijken zij minder goed in contact te komen met institutionele hulpaanbieders.¹⁵ Dat is niet wat we verwachten te vinden in de vergelijking tussen Slachtofferhulppopulatie en de IVM-populatie, want uit eerdere analyses van cliëntgegevens van Slachtofferhulp Nederland door het CBS is vastgesteld dat het aantal *aangemelde* slachtoffers van allochtone herkomst hoger is dan het aandeel burgers van allochtone herkomst in de Nederlandse bevolking als geheel. Aangezien allochtone geen generiek verhoogd slachtofferrisico hebben, zijn zij dus ten opzichte van allochtone slachtoffers oververtegenwoordigd waar het om de aanmelding bij Slachtofferhulp Nederland gaat. Wat betreft *hulpaanvaardingsgedrag* zou allochtone herkomst wel van invloed kunnen zijn factor kunnen zijn. Op basis van kwetsbaarheid zouden we een hoger hulpaanvaarding verwachten, maar op grond van culturele factoren of taalbarrières zou de hulpaanvaarding juist lager kunnen zijn.¹⁶

Verder is de verwachting is dat slachtoffers die een lage sociaaleconomische status (SES) hebben, kwetsbaarder zijn voor de gevolgen van een misdrijf en minder middelen/capaciteiten hebben om deze op eigen kracht te boven te komen. Dit impliceert dat zij een grotere behoefte aan ondersteuning hebben en relatief meer gebruik maken van het hulpaanbod van Slachtofferhulp Nederland dan slachtoffers met een middelhoge of hoge SES.

⁹ Huys & Rooduijn (1991). Wittebrood (2006); Peeck (2012)

¹⁰ Rickwood et al. (1994), Möller-Leimkühler (2002), Addis & Mahalik (2003), Oliver, Pearson Coe & Gunnell (2005)

¹¹ De Heer- de Lange & Kalidien (eds., 2014)

¹² Lewis & Lewis (1984), Muncie (2009)

¹³ Zie onder meer Finkelhor (2008), Vynckier (2012), Leferink (2015)

¹⁴ Wittebrood (2006:70); Huys (2007)

¹⁵ O.a. Korf en Bovenkerk (2007), Drogendijk, Kleber en Van der Velden (2012)

¹⁶ Drogendijk, Kleber & Van der Velden (2009)

Dit zijn onderwerpen waarop we in deze verkorte rapportage de nadruk leggen en die we in relatie willen plaatsen met het resultaat van de aanmelding (al dan niet contact gemaakt, hulp al dan niet aanvaard, eenmalig of vervolghulp) expliciet willen bekijken.

1.4 Methodologie en uitvoering

Voor het uitvoeren van de analyse is om te beginnen een exportbestand gemaakt van de cliënten die in 2011¹⁷ bij Slachtofferhulp Nederland zijn aangemeld. Daarin zijn gegevens opgenomen over leeftijd, geslacht, wijze van aanmelding en type delict. De data zijn verrijkt met gegevens over opleidingsniveau, achtergrond (allochtoon/autochtoon), inkomen, bron van inkomen, samenstelling van het huishouden en stedelijkheid van de woonomgeving, afkomstig van het CBS.¹⁸ De totale SHN-populatie 2011 bevat 182.622 subjecten.

Als vergelijkingspopulatie (zie analysevraag I) is gebruik gemaakt van de dataset van de Integrale Veiligheidsmonitor 2011 (IVM), een periodieke survey onder een steekproef uit de Nederlandse bevolking. Daaruit zijn de subjecten gehaald die hebben aangegeven in 2011 slachtoffer te zijn geworden van een delict. De slachtofferpopulatie in de IVM telt 41.914 subjecten. Er zijn ongeveer 1000 (0,5%) subjecten die in beide populaties voorkomen, deze zijn in de vergelijkende analyse niet meegenomen.¹⁹ Er is gekeken naar verschillen ten aanzien van de demografische variabelen geslacht, leeftijd en achtergrond; en de sociaaleconomische factoren opleidingsniveau, huishouden- en persoonlijk inkomen, bron van inkomen, samenstelling van het huishouden en stedelijkheid van de woonplaats. Daarnaast zijn delicttype en de wijze waarop het slachtoffer is aangemeld bij Slachtofferhulp Nederland meegenomen in de analyse.

Voor zover deze gegevens beschikbaar waren is ook vergeleken met algemene Nederlandse bevolking, omdat bepaalde bevolkingssegmenten (hoger opgeleid, middelbare en hogere leeftijd, hoger inkomen en autochtoon) in de IVM-populatie oververtegenwoordigd zijn en het niet mogelijk was daarvoor te corrigeren.

Voor de vergelijking tussen de Slachtofferhulppopulatie en beide andere populaties zijn met t-toetsen de gemiddelden en met z-toetsen de proporties van de verschillende populaties vergeleken. Daarnaast zijn maten voor de grootte van het effect Cohen's d en Cramer's V berekend. Om te kunnen beantwoorden of demografische en sociaaleconomische kenmerken, alsmede delict en wijze van aanmelding een effect hebben op het al dan niet in contact komen met slachtoffers, het al dan niet aanvaarden van eenmalige of vervolghulp door slachtoffers (analysevragen II a-e) te beantwoorden is gebruik gemaakt van multinominale regressieanalyses en de daarbij behorende mate van effect pseudo r^2 (Nagelkerke).

Om de patronen in de data nader te bestuderen zijn kruistabellen gemaakt waarbij gestandaardiseerde residuen zijn berekend (Z-waarden).²⁰ Hierbij is de vuistregel dat een residu groter dan een absolute waarde van 3 ($|Z| > 3$) als afwijkend kan worden gezien. In deze analyse is een striktere norm van $|Z| > 6$ aangehouden vanwege de grote omvang van de sample.

¹⁷ Gekozen is voor het cliëntenbestand uit 2011 omdat bij de start van het onderzoek begin 2013 nog niet alle benodigde microbestanden van het CBS voor 2012 beschikbaar waren.

¹⁸ De koppeling geschiedt volstrekt geanonimiseerd, de analyseresultaten zijn niet te herleiden tot individuele personen.

¹⁹ Om te voorkomen dat deze dubbel geteld worden. Daarnaast is de SHN dataset getrimd op leeftijd 15 jaar om hem te kunnen vergelijken met de IVM-data. De getrimde dataset zonder overlap is alleen gebruikt in de vergelijking IVM-Slachtofferhulp Nederland.

²⁰ NB. Daarbij gaat het om associaties tussen twee (categorische) variabelen.

2. Resultaten

2.1. Vergelijking van de slachtofferpopulaties²¹

Het grootste verschil tussen beide slachtofferpopulaties is te zien op de variabele type delict; het effect is middelgroot (Cramer's $V = .52$). De SHN-populatie telt procentueel aanzienlijk meer slachtoffers van geweld in vergelijking met de IVM-populatie. Ook slachtoffers van vermogensdelicten zijn aanzienlijk meer vertegenwoordigd in de SHN-populatie. In de IVM-populatie zijn vandalismeslachtoffers de grootste groep; deze zijn in de SHN-populatie vrijwel afwezig. Een verklaring is dat vandalismeslachtoffers geen doelgroep van Slachtofferhulp Nederland zijn en, in tegenstelling tot geweld- en slachtoffers van vermogensdelicten, niet actief benaderd worden.²²

Tabel 2.1 Type delict²³

Type delict	SHN	IVM ²⁴
Vandalisme	0,5%	43,2%
Vermogen	51,2%	37,9%
Geweld ²⁵	46,3%	18,9%
Overige	1,5%	0,0%
Cramers $V = .52$		

Op demografische kenmerken als geslacht, leeftijd en herkomst zijn er kleine verschillen tussen de beide populaties. In vergelijking met de IVM telt de Slachtofferhulppopulatie relatief meer mannen (54,1% SHN en 50,6% IVM). Dit verschil is echter te verwaarlozen (Cramer's $V = .01$). De verdeling man-vrouw in de Nederlandse bevolking is nagenoeg gelijk aan die van de IVM populatie.²⁶ De gemiddelde leeftijd in de Slachtofferhulppopulatie is 41,8 jaar (standaarddeviatie (sd) 18,3) tegenover 44,9 jaar (sd 16,2) in de IVM-populatie; het effect is klein (Cohen's $d = .17$). De gemiddelde leeftijd van de Nederlandse bevolking is (afgerond) 42 jaar.²⁷ Alloctonen van de eerste en tweede generatie zijn relatief iets meer vertegenwoordigd in de Slachtofferhulppopulatie (respectievelijk 14,5% en 11%) dan in de IVM-populatie (respectievelijk 10,5% en 8,1%); ook dit effect is klein (Cramer's $V = .1$). De Nederlandse bevolking telt 10,7% alloctonen van de 1^e generatie en 10,4% van de 2^e generatie.²⁸

Ook met betrekking tot de sociaaleconomische variabelen opleidingsniveau en persoonlijk en huishouden inkomen zijn verschillen te zien.

Tabel 2.2 Sociaaleconomische status

Opleidingsniveau	SHN	IVM	NL	Inkomen	SHN	IVM	NL
Laag	41,9%	25,5%	33,9	Persoonlijk (percentiel)	47	55	50
Middel	39,9%	40,9%	39,3	Huishouden (percentiel)	47	59	50
Hoog	18,3%	33,6%	26,8				
Cramer's $V = .12$ (vergelijking SHN-IVM)				Cramer's $V = .27$ (PI) en $.38$ (HI) (vergelijking SHN-IVM)			

²¹ Slachtofferschap van verkeersongevallen wordt in de IVM niet meegenomen en is uit de vergelijking weggelaten. Kijken we naar de *geregistreerde criminaliteit* in 2011, dan zijn de percentages voor vandalisme, vermogensdelicten en geweld respectievelijk 15%, 59% en 9%. Voor verkeersmisdriven bedraagt dit 13%. (CBS Statline 2012)

²² De politie meldt slachtoffers bij Slachtofferhulp Nederland aan op grond van bepaalde delictcategorieën. Vandalisme delicten vallen niet onder dit selectiecriteria.

²³ De categorie transport is niet meegenomen in deze vergelijking, andere delictcategorieën zijn samengevoegd.

²⁴ Het totaal telt op tot meer dan 100% omdat respondenten meer dan één delict konden rapporteren

²⁵ Inclusief zeden- en levensdelicten

²⁶ CBS Statline 2011

²⁷ Idem

²⁸ Idem

Het opleidingsniveau van de SHN-populatie ligt lager dan dat van de IVM-populatie en de Nederlandse bevolking in het algemeen, maar het gevonden effect is klein. De berekening van de gemiddelde percentielgroep van de populaties voor zowel persoonlijk als huishouden inkomen laat opnieuw een verschil zien: SHN-subjecten hebben gemiddeld een lager inkomen dan die van de IVM en de Nederlandse bevolking in het algemeen. Dit effect is middelgroot. Er is dus een duidelijke indicatie dat de SHN-populatie gemiddeld een wat lagere SES heeft dan de IVM-populatie; dat verschil is kleiner met de algemene Nederlandse bevolking. Het is aannemelijk dat een deel van dit effect te verklaren is door een steekproefvertekening in de IVM-populatie.

2.2 Voorspellers en patronen van hulpaanvaardingsgedrag

Er zijn maar twee variabelen die het resultaat van de dienstverlening in enige mate voorspellen. Dat zijn de wijze van aanmelding en het type delict.

Tabel 2.3 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Type delict x resultaat aanmelding²⁹

delict	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	
geweld	23983	-10,3	2034	27,9	22704	-24,0	28720	29,8	100
levensdelict	520	-13,8	64	3,7	518	-14,7	1745	28,9	100
zeden	973	-17,8	67	-0,8	756	-24,2	3369	44,0	100
transport	8427	2,3	73	-15,0	8163	-4,0	8160	5,0	100
vermogen	25450	28,6	128	-26,1	28888	45,7	9835	-71,9	100
vandalisme	66	-13,7	22	2,4	103	-12,1	736	26,4	100
overig	1018	-27,6	220	11,7	1631	-16,5	4249	43,2	100
totaal	100%		100%		100%		100%		

$r^2 = 0,12$

De tabel laat zien dat met slachtoffers van vermogensdelicten relatief het minst contact tot stand komt, maar dat deze groep ook het meest frequent de hulp aanvaardt en dan vooral gebruik maakt van eenmalige dienstverlening en het minst van de vervolghulp. Een aannemelijke reden daarvoor is dat slachtoffers van vermogensdelicten wel vaak aangifte doen bij de politie in verband met de verzekering, maar dat het in deze zaken minder vaak tot strafvervolging komt. Juridische ondersteuning is dan niet aan de orde en vanwege de veronderstelde lage impact van vermogensdelicten zal er vaak ook geen behoefte zijn aan verdere psychosociale ondersteuning.

Opvallend is dat geweldsslachtoffers het aanbod het meest frequent niet aanvaarden, terwijl de veronderstelling is dat vanwege de impact van het delict er een grote(re) hulpbehoefte zou bestaan. Aanvaarden ze wel dan maken ze minder frequent gebruik van de eenmalige dienstverlening en meer van de vervolghulp. Slachtoffers uit de categorie 'overig' maken samen met de zedenslachtoffers het meest frequent gebruik van de vervolghulp, wat strookt met de veronderstelde hulpbehoefte. Geweld- en zedenslachtoffers maken het minst gebruik van de eenmalige dienstverlening. Het type delict verklaart 12% van de variantie in het resultaat van de aanmelding.

²⁹ Zowel type delict als de variabelen geen contact, niet aanvaard, eenmalige dienstverlening en vervolghulp zijn exclusieve variabelen. Bijvoorbeeld: alle n-waarden in de rij geweld tellen op tot het totale aantal geweldsslachtoffers is de SHN-populatie. De absolute waarden in de kolom geen contact tellen op tot het totale aantal slachtoffers in de SHN-populatie waarmee geen contact is geweest

Tabel 2.4 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Wijze van aanmelding x resultaat aanmelding

Wijze aanmelden	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	%
eigen initiatief	728	-74,9	631	19,0	1515	-67,4	18257	144,1	100
externe partij	374	-25,2	27	-3,8	151	32,2	3293	60,6	100
politie	59335	31,4	1950	-6,4	61097	29,7	35264	-62,2	100
totaal	100%		100%		100%		100%		

$r^2 = 0,23$

Met slachtoffers die zich op eigen initiatief melden, komt zoals verwacht van alle groepen het meest frequent contact tot stand. Zij aanvaarden het meest frequent eenmalige dienstverlening en vervolghulp. Dat is niet verrassend omdat aan het feit dat zij op eigen initiatief contact opnemen zeer waarschijnlijk een expliciete hulpbehoefte ten grondslag ligt. Dat zij ook de – zij het in absolute aantallen kleine - groep vormen die relatief het meest frequent het hulpaanbod *niet* aanvaardt, lijkt een contradictie. Dat laat zich waarschijnlijk verklaren door het gegeven dat slachtoffers die al ondersteuning van Slachtofferhulp Nederland ontvangen, naar het algemene servicenummer bellen om te worden doorverbonden met ‘hun’ ondersteuner. Wanneer deze niet beschikbaar is, wordt er naar aanleiding van dit contact geen dienst geregistreerd.

Met slachtoffers door de politie aangemeld komt het minst vaak contact tot stand, maar zij aanvaarden het hulpaanbod het meest frequent, vooral waar het om eenmalige dienstverlening gaat. Vervolghulp aanvaarden zij het minst frequent. Bij de externe partij als doorverwijzer kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het OM. Dat verwijst slachtoffers door naar Slachtofferhulp Nederland om bijvoorbeeld ondersteuning te verlenen bij het opstellen van een schadevordering of voorbereiding op het spreekrecht. Daarmee zou de relatief hoge frequentie van het gebruik van de vervolghulp en relatief lage frequentie van het gebruik van de eenmalige dienstverlening verklaard worden. De wijze van aanmelding verklaart 23% van de variantie in het resultaat van de dienstverlening.

De variabelen geslacht, leeftijd, herkomst, opleidingsniveau en inkomen zijn als voorspellers van het hulpaanvaardingsgedrag van te verwaarlozen betekenis. Ze verklaren ieder afzonderlijk maximaal 2% van de variantie in het resultaat van de dienstverlening. Kijken we echter naar de beschrijvende statistieken (gestandaardiseerde residuen), dan tekenen zich opvallende patronen af.

Tabel 2.5 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Geslacht x resultaat aanmelding

geslacht	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	%
mannen	34111	9,6	680	-19,3	37256	19,2	25588	-26,1	100
vrouwen	25856	-10,4	1917	20,9	25208	-20,8	30167	28,2	100
totaal	100%		100%		100%		100%		

$r^2 = 0,02$

We verwachtten dat vrouwen relatief meer gebruik zullen maken van de dienstverlening, maar dit geldt alleen voor de vervolghulp. Met vrouwelijk slachtoffers komt het relatief het minst vaak contact

tot stand en ze aanvaarden het hulpaanbod minder frequent dan mannen. Mannelijke slachtoffers maken vaker gebruik van de eenmalige dienstverlening en vrouwen van de vervolghulpverlening.

Tabel 2.6 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Leeftijd x resultaat aanmelding

leeftijd	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	%
<26	17306	11,3	665	2,0	14929	-15,0	14178	4,0	100
26 - 45	18182	2,8	934	9,3	18096	-6,0	15572	1,6	100
45 - 65	13969	-7,6	459	-4,9	16994	9,2	12745	-1,0	100
>65	5484	-11,0	72	-11,1	8370	19,6	4938	-7,5	100
totaal	100%		100%		100%		100%		
$r^2 = 0,009$									

Met jongeren is het voor Slachtofferhulp Nederland, zoals verwacht, moeilijker contact maken. Hoe ouder het slachtoffer, hoe vaker het contact tot stand komt, het meest frequent met 65-plussers. Een verklaring kan zijn dat zij overdag beter bereikbaar zijn. Slachtoffers in de leeftijdscategorie 26-45 jaar zijn het meest geneigd het hulpaanbod niet te aanvaarden, terwijl 65-plus slachtoffers het aanbod het meest frequent aanvaarden. 65-plussers nemen het minst frequent vervolghulp af, dat doen jongeren onder de 26 relatief het meest. Wat betreft de eenmalige dienstverlening zien we precies het tegenovergestelde patroon: 65-plussers maken daar het meest frequent gebruik van en jongeren het minst frequent.

Tabel 2.7 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Herkomst x resultaat aanmelding

herkomst	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	%
1e generatie allochtoon	8088	2,4	615	17,7	6469	-20,8	8178	16,7	100
2e generatie allochtoon	6925	5,7	422	10,8	5852	-12,3	5980	5,3	100
Autochtoon	39928	-3,3	1093	-12,1	46068	14,1	33275	-9,5	100
Totaal	100%		100%		100%		100%		
$r^2 = 0,012$									

Met slachtoffers van autochtone herkomst komt het meest frequent contact tot stand en zij aanvaarden dan vaker dan de andere groepen het hulpaanbod, waarbij ze het meest frequent gebruik maken van de eenmalige dienstverlening. De groep eerste generatie allochtone slachtoffers slaat hulpaanbod het meest frequent af, maar zij maken wel weer vaker gebruik van de vervolghulp en het minst van de eenmalige dienstverlening. Ook tweede generatie allochtone aanvaarden vaker dan autochtone slachtoffers niet, en zitten wat betreft het gebruik maken van eenmalige dienstverlening en vervolghulp tussen de beide andere categorieën in.

Tabel 2.8 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Opleidingsniveau x resultaat aanmelding

opleidingsniveau	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	%
primair	6967	1,5	409	6,7	5449	-14,4	6771	12,2	100
laag	8718	0,8	416	2,3	7590	-8,6	8046	7,7	100
midden	11904	-3,0	509	-0,7	12331	4,4	10307	-1,3	100
hoog	5715	1,7	97	-9,2	6888	20,1	3310	-21,1	100
totaal	100%		100%		100%		100%		

$r^2 = 0,02$

Met slachtoffers met een middelhoog opleidingsniveau komt het meest frequent contact tot stand. Slachtoffers met een hoog opleidingsniveau slaan het hulpaanbod het minst vaak af. Hoogopgeleiden maken het meest frequent gebruik van de eenmalige dienstverlening, in tegenstelling tot slachtoffers met een primair en laag opleidingsniveau. Omgekeerd maakt de laatste groep vaker dan hogere opleidingsniveaus gebruik van de vervolghulp. Hoe hoger het opleidingsniveau; hoe minder frequent er gebruik wordt gemaakt van de vervolghulp.

Tabel 2.9 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Persoonlijk inkomen x resultaat aanmelding

persoonlijk inkomen	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	%
laag	19012	4,5	847	6,2	17437	-18,2	17682	14,3	100
midden	15711	-6,3	711	3,9	16995	-7,3	15964	14,3	100
hoog	14616	1,7	279	-11,1	19253	28,5	8932	-31,5	100
totaal	100%		100%		100%		100%		

$r^2 = 0,02$

Tabel 2.10 Frequenties (n) en gestandaardiseerde residuen (Z) van Huishouden inkomen x resultaat aanmelding

huishouden inkomen	geen contact		niet aanvaard		eenmalige dienstverlening		vervolghulp		totaal
	n	Z	n	Z	n	Z	n	Z	%
laag	20633	5,0	1208	17,0	17500	-26,5	19733	20,8	100
midden	14996	-4,8	434	-6,2	17110	2,9	13686	3,2	100
hoog	16022	-0,8	288	-12,8	20806	26,6	10699	-26,2	100
totaal	100%		100%		100%		100%		

$r^2 = 0,02$

De beide tabellen over inkomen laten hetzelfde beeld zien: met slachtoffers uit de middencategorie komt het meest frequent contact tot stand, slachtoffers met een hoog inkomen aanvaardden het meest frequent het hulpaanbod en dan met name de eenmalige dienstverlening. Slachtoffers met een laag inkomen maken relatief vaker gebruik van de vervolghulp, maar zij zijn ook de groep met wie het minst vaak contact tot stand komt en die het hulpaanbod vaker dan slachtoffers met een hoger inkomen niet aanvaardt.

3. Conclusie en slotbeschouwing

Hoe groter de hulpbehoefte van slachtoffers op basis van bepaalde kenmerken als leeftijd, SES en herkomst, hoe belangrijker het is dat Slachtofferhulp Nederland hen daadwerkelijk met een hulpaanbod weet te bereiken. Er komen uit de vergelijking van de SHN-populatie met de IVM-populatie geen signalen dat jonge slachtoffers, slachtoffers met een laag opleidingsniveau en/of laag inkomen en slachtoffers van allochtone herkomst onvoldoende in beeld komen bij Slachtofferhulp Nederland. Hoewel de gevonden effecten klein zijn en deels toe te schrijven aan de samenstelling van de IVM-populatie, is de SHN-populatie gemiddeld iets jonger, minder hoog opgeleid en minder welvarend in termen van persoonlijk en huishouden inkomen. Ook hebben deze slachtoffers relatief iets vaker een allochtone achtergrond en verder telt de SHN-populatie aanzienlijk meer slachtoffers van high impact crimes. Let wel: het gaat hier om slachtoffers die zijn *aangemeld of zichzelf hebben aangemeld* bij Slachtofferhulp Nederland. Of er ook daadwerkelijk een (actief) hulpaanbod is gedaan, wat al dan niet is aanvaard, vormt het tweede onderdeel van de analyse.

Daarin wordt duidelijk dat demografische of sociaaleconomische kenmerken van de slachtoffers die bij SHN worden aangemeld, het hulpaanvaardingsgedrag niet of nauwelijks *voorspellen*. Het hebben van kenmerken die we associëren met een grotere kwetsbaarheid en/of hulpbehoefte verhoogt niet of nauwelijks de kans op hulpaanvaarding als we kijken naar het resultaat van de aanmelding. Integendeel, in de beschrijvende statistieken zijn het juist slachtoffers met deze kenmerken waarmee het contact relatief *minder* vaak tot stand komt en die vaker dan andere categorieën slachtoffers het hulpaanbod *niet* aanvaarden. De overzichtstabel hieronder maakt de patronen inzichtelijk. De kruisjes geven weer welke categorie subjecten de hoogste score op de uitkomstvariabele heeft.

Tabel 2.11 Patronen in hulpaanvaardingsgedrag

Variabele	omschrijving	Geen contact	Niet aanvaard	Eenmalige dienstverlening	Vervolg-hulp
Geslacht ³⁰	Man	X		X	
	Vrouw		X		X
Leeftijd	<26	X			X
	26-45		X		
	46-65				
	>65			X	
Herkomst	1 ^e gen allochtoon		X		X
	2 ^e gen allochtoon	X	X		
	autochtoon			X	
Opleiding	Primair		X		X
	Laag				
	Midden				
	Hoog			X	
Persoonlijk inkomen	Laag	X	X		X
	Midden				
	Hoog			X	
Huishouden inkomen	Laag	X	X		X
	Midden				
	Hoog			X	

X = de hoogste Z-waarde, $|Z| > 4$

³⁰ Bij deze categorie is geen sprake van een dichotome, symmetrische verdeling, in theorie kunnen vrouwen zowel de hoogste afname van eenmalige dienstverlening als van vervolghulp scores.

De gele arcering geeft een patroon aan dat veelvuldig en consistent naar voren komt: groepen die we als relatief kwetsbaar en/of met een hogere hulpbehoefte hebben bestempeld, zijn voor Slachtofferhulp Nederland het moeilijkst te bereiken (de gele X bij de variabele 'geen contact') en aanvaarden het hulpaanbod relatief het minst frequent (de gele X bij de variabele 'niet aanvaard'). Maar wanneer ze hulp wél aanvaarden, maken juist zij relatief veel gebruik van de vervolghulp. Daar tegenover staat dat de minst kwetsbaar geachte groepen vaker het hulpaanbod aanvaarden, en dan met name de eenmalige dienstverlening (X met grijze arcering).

Deze bevindingen nodigen uit tot een nadere beschouwing. Ten eerste doet zich de vraag voor of de aannames met betrekking tot kwetsbaarheid en andere kenmerken die een hoge(re) hulpbehoefte veronderstellen, correct zijn. Het is mogelijk dat er andere kenmerken zijn die de hulpbehoefte veel beter voorspellen. Het zou nader onderzoek vergen om deze te identificeren en te toetsen, vooropgesteld dat data (op het niveau van het individuele slachtoffer) beschikbaar zijn. Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde variabelen in combinatie wel een hogere voorspellende waarde hebben. We hebben bij wijze van verkenning een aantal interactie-analyses uitgevoerd en dan bleek de proportioneel verklaarde variantie toe te nemen.³¹

Op basis van onze analyse kunnen we in ieder geval stellen dat het hulpaanvaardingsgedrag van slachtoffers geen geschikte indicator is voor hun hulpbehoefte. Wél vertellen de resultaten dat de drempel om verder te komen dan de voordeur van Slachtofferhulp Nederland (i.c. de aanmelding) voor juist groepen die we associëren met kwetsbaarheid en/of een grotere hulpbehoefte (te) hoog is. Met andere woorden: waarom is het moeilijk om juist met hen in contact te komen en waarom zijn ze minder snel geneigd het hulpaanbod te aanvaarden? Daar kunnen verschillende factoren in de wijze van aanmelding en benadering van invloed zijn.

- De zender: Slachtofferhulp Nederland heeft een uitgebreid aanbod van psychosociale, juridische en praktische diensten, maar in de publieke beeldvorming wordt de organisatie vooral geassocieerd met emotionele ondersteuning. Men weet niet wat Slachtofferhulp Nederland op praktisch en juridisch gebied concreet voor slachtoffers kan doen en juist daar zou de eerste of belangrijkste behoefte kunnen liggen.
- De boodschap: slaagt Slachtofferhulp Nederland erin om haar aanbod begrijpelijk, concreet en aantrekkelijk te communiceren, ook voor laagopgeleiden, mensen met een sociale of geestelijke beperking of mensen die het Nederlands niet/slecht machtig zijn? Slachtoffers hebben doorgaans weinig kennis van wat een misdrijf of ongeval op psychosociaal, juridisch en financieel gebied teweeg brengt en op welke rechten en voorzieningen ze aanspraak kunnen maken. Het ontbreekt hen aan een referentiekader om het nut van de aangeboden diensten voor hun situatie goed in te kunnen schatten.
- De kanalen: nu (en zeker in 2011) gebruikt Slachtofferhulp Nederland voornamelijk traditionele kanalen om slachtoffers te benaderen. In eerste instantie gebeurt dat per telefoon en als dat niet lukt, stuurt Slachtofferhulp Nederland een brief met het verzoek terug te bellen. Dat gebeurt uiteraard alleen bij de slachtoffers van wie de contactgegevens bekend zijn. Dus zij die geen aangifte doen, blijven de facto buiten beeld. Communicatie en actieve benadering via web-based kanalen als Whatsapp en sociale media zijn momenteel in ontwikkeling en zouden beter kunnen aansluiten bij de communicatiegewoonten van bepaalde groepen, zoals jongeren.

³¹ Bijvoorbeeld type delict x wijze van aanmelding levert een r^2 waarde op van 0.27, bij type delict x geslacht is $r^2 = 0.10$, type delict x opleidingsniveau geeft een $r^2 = 0.08$ en type delict x leeftijd is $r^2 = 0.09$

- Het tijdstip: Slachtofferhulp Nederland benadert slachtoffers in beginsel binnen twee werkdagen nadat zij de contactgegevens heeft verkregen. Dat moment kan te vroeg zijn; het gebeurde is nog vers, en het besef van wat er precies gebeurd is en wat daarvan de consequenties zijn is wellicht nog niet doorgedrongen of de gevolgen hebben zich nog niet ten volle geopenbaard. In feite probeert Slachtofferhulp Nederland een latente hulpvraag te adresseren. Tegelijkertijd weten we vanuit de praktijk dat slachtoffers niet vaak op eigen initiatief contact met Slachtofferhulp Nederland, ook als er wel een hulpbehoefte is.
- De ontvanger: er kunnen allerlei redenen zijn waarom de ontvanger niet open staat voor het aanbod. Wantrouwen of aversie tegen 'officiële' instanties kan een reden zijn, of het idee dat men het zelf wel afkan of zou moeten kunnen. Gevoelens van schuld en schaamte kunnen een drempel opwerpen. Soms is er sprake van multiproblematiek, zoals een verslaving, schulden of een stoornis, en zijn deze problemen veel pregnanter dan het slachtofferschap van een misdrijf of ongeval, of benemen ze mensen het zicht op hulpverleningsmogelijkheden.

De hierboven genoemde punten zullen voor alle slachtoffers in meer of mindere mate aan de orde kunnen zijn, maar in het algemeen zullen ze zich bij slachtoffers met een lage SES, met een allochtone herkomst en jongeren meer manifesteren. Voor Slachtofferhulp Nederland liggen er hiermee voldoende aanknopingspunten om toegang tot de hulpverlening voor deze groepen te verbeteren.

Naschrift

Dit onderzoek is tot stand gekomen dankzij de medewerking van het WODC in Den Haag, dat de toegang tot de datasets van het CBS heeft gefaciliteerd. Het is uitgevoerd onder auspiciën van een begeleidingscommissie. Daarin hadden zitting:

- Prof. Dr. A. Pemberton, Intervict - Universiteit Tilburg (voorzitter)
- Prof. Dr. L. Krabbendam, Faculteit Psychologie en Pedagogiek – VU (agenda lid)
- Drs. A. ten Boom, WODC Den Haag
- Drs. V. Jammers, Slachtofferhulp Nederland

Geraadpleegde bronnen

- Addis, M., Mahalik, J. (2003) 'Men, masculinity, and the contexts of help seeking', *American Psychology*, 58(1):5-14
- Campen, C. van (red) (2011) *Kwetsbare ouderen*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau
- CBS Statline bevolkingsstatistiek 2011 Dijk, J. van en Mierlo, F. van (2009) *Leemten in de slachtofferhulpverlening: Resultaten van een verkennend, kwalitatief onderzoek onder verschillende categorieën gedupeerden van ingrijpende gebeurtenissen*. Tilburg: Intervict
- Drogendijk, A., van der Velden, P., Kleber, R. (2012) 'Acculturation and post-disaster mental health problems among affected and non-affected immigrants: a comparative study', *Journal of Affect Disorders*, 138(3):485-9.
- Drogendijk, A., van der Velden, P., Kleber, R. (2009) *Kleurrijk Slachtofferhulp. Rapportage van het onderzoek Slachtofferhulp in een Kleurrijke Samenleving*. Amsterdam, Instituut voor Psychotrauma
- Finkelhor, D. (2008) *Childhood victimization. Violence, crime and abuse in the lives of young people*. Oxford: Oxford University Press
- Heer- de Lange, N. de & Kalidien, S., eds. (2014) *Criminaliteit en rechtshandhaving 2013*, Den Haag: Boom uitgevers
- Huys, H.W.J.M. (2007) 'Wie worden er slachtoffer', in: *Sociaaleconomische trends, 1^e kwartaalverkenningen*, pp. 24 -30. Den Haag: CBS
- Huys, H.W.J.M., & Rooduijn, M.J. (1991). *Profiles of victims of frequent types of crime*. International Conference of Law and Society (paper).
- Korf, D. & F. Bovenkerk (2007) *Dubbel de klos: slachtofferschap van criminaliteit onder etnische minderheden*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers
- Laan, A.M. van der & Blom, M. (2011). Ontwikkelingen in zelfgerapporteerde daders, door de politie aangehouden verdachten en strafrechtelijke daders op basis van de Monitor Jeugdcriminaliteit 2010. Jeugdcriminaliteit in de periode 1996-2010. Cahier 2011-2. Den Haag: WODC
- Leferink, S. (2015) *Grenzen in het geding. Jongeren, slachtofferschap, recht en hulpverlening*. Utrecht: Slachtofferhulp Nederland
- Leferink, S (2012) *Verbouw of nieuwbouw? Hoe slachtofferrechten meer recht kunnen doen aan slachtoffers*. Utrecht: Slachtofferhulp Nederland
- Lewis, C. & Lewis, M. (1984) 'Peer pressure and risk-taking behaviours in children', in: *AJPH* June 1984, Vol. 74 (6): 580-584
- Möller-Leimkühler, A. (2002) 'Barriers to help-seeking by men: a review of sociocultural and clinical literature with particular reference to depression', *Journal of Affect Disorders*, 71(1-3):1-9
- Muncie, J. (2009) *Youth and crime*. Third edition. Londen: Sage Publications
- Oliver, I., Pearson, N., Coe, N. & Gunnell, D. (2005) 'Help-seeking behaviour in men and women with common mental health problems: a cross-sectional study' *British Journal of Psychology*, 186 (4), 297-301

Peeck, V. (2012) *Jonge slachtoffers, jonge daders?* De Haag: Boom Lemma

Rickwood, D., Deane, F. P., Wilson, C. J. & Ciarrochi, J. V. (2005) 'Young people's help-seeking for mental health problems', *Australian e-Journal for the Advancement of Mental Health*, 4 (3), 1-34.

Rosmalen, M. van, Kalidien, S. en Heer-de Lange, N. de, eds. (2012) *Criminaliteit en rechtshandhaving 2011*, Den Haag: Boom uitgevers

Vermeij, L. m.m.v. A. Steenbekkers (2015) *Dichtbij huis. Lokale binding en inzet van dorpsbewoners*. Den Haag: SCP

Vynckier, G. (2012) *De ervaring, beleving en coping van mid-adolescente slachtoffers van vermogens- en geweldsdelicten*. Den Haag: Boom Lemma

Wittebrood, K. (2006) *Slachtoffers van criminaliteit: Feiten en achtergronden*. Den Haag: SCP

Bijlagen

Tabel A Onafhankelijke variabelen

Variabele	codering	omschrijving
Geslacht	Man Vrouw	
Leeftijd	<26 26-45 46-65 >65	Jonger dan 26 jaar Tussen 26 en 45 jaar Tussen 46 en 65 jaar Ouder dan 65 jaar
Herkomst	Autochtoon Allochtoon 1 ^e generatie Allochtoon 2 ^e generatie	
Hoogst behaalde opleiding	Primair Laag Middel Hoog	Basisonderwijs, Secundair onderwijs Secundair onderwijs Eerste fase zonder aanduiding, laag midden, hoog (VMBO basis/kader) Secundair onderwijs 1 ^e fase zonder aanduiding, laag, midden, hoog MBO2-4, havo, vwo, propedeuse HBO/WO. Hoger onderwijs eerste, tweede en derde fase (HBO/WO bachelor, HBO/WO master, promoties)
Huishoudensinkomen (van het huishouden waartoe het slachtoffer behoort).	Laag Midden Hoog	1 ^e – 33 ^e percentiel 34 ^e – 66 ^e percentiel 67 ^e – 100 ^e percentiel
Persoonlijk inkomen	Laag Midden Hoog	1 ^e – 33 ^e percentiel 34 ^e – 66 ^e percentiel 67 ^e – 100 ^e percentiel
Bron van persoonlijk inkomen	Werknemer particulier bedrijf Ambtenaar Directeur-groootaandeelhouder Zelfstandige Overige actief Ontvanger werkloosheidsuitkering Bijstandontvanger Pensioenontvanger tot 65 jaar Pensioenontvanger 65 jaar e.o, Ontvanger van overige sociale voorzieningen Arbeidsongeschikte Student Overige niet-actief Zonder inkomen	
Samenstelling huishouden (waartoe het slachtoffer behoort)	Eenpersoonshuishouden Niet gehuwd paar zonder kinderen Gehuwd paar zonderen kinderen Niet-gehuwd paar met kinderen Gehuwd paar met kinderen Eenouderhuishouden Overige huishouden Institutioneel huishouden	

Stedelijkheid van de woonomgeving	Zeer sterk stedelijk	>2500 adressen per km ² 1500 tot 2500 1000 tot 1500 500 tot 1000 < 500
Type delict (dit zijn geaggregeerde delictcategorieën op basis van de delictcodes die SHN hanteert).	Geweld	Bedreiging, mishandeling
	Levensdelict	Doodslag, dood door schuld, moord
	Zedendelict	Verkrachting, aanranding, schennis, ontucht met minderjarigen, seksuele misdrijven
	Transport	Verkeersongevallen (weg-, spoor-, water- en luchtverkeer)
	Vandalisme Nazorg	Vernieling Psychosociale en juridische ondersteuning in nafase van rampen en calamiteiten met een maatschappelijke impact
	Vermogensdelicten	Diefstal, inbraak, fraude, oplichting, zakkenrollerij Niet nader omschreven
	Overig	
Wijze van aanmelding	Politie	
	Externe Partij (EP)	Zoals: Openbaar Ministerie, Huisarts, Maatschappelijk Werk e.d.
	Eigen Initiatief (EI)	Het slachtoffer neemt zelf als eerste contact met SHN

Tabel B Onafhankelijke variabelen

Afhankelijke variabele	Codering	Omschrijving
Geen contact	GC	SHN heeft geen telefonisch contact kunnen leggen met het slachtoffer en die heeft niet gereageerd op schriftelijke correspondentie.
Hulp niet aanvaard	NA	Er is telefonisch contact tot stand gekomen, waarbij het hulpaanbod direct is afgeslagen.
Eenmalig contact met dienstverlening	EDV	Er is eenmalig contact geweest. Daarbij is informatie aan het slachtoffer verstrekt, of het slachtoffer is doorverwezen naar een andere instantie voor specifieke, niet door Slachtofferhulp Nederland verstrekte hulp.
Vervolg hulp	VH	Er hebben meerdere contacten plaatsgevonden waarbij psychosociale en/of juridische en/of ondersteuning m.b.t. schadeverhaal is gegeven ondersteuning is gegeven. <ul style="list-style-type: none"> • Psychosociale ondersteuning: b.v. ondersteunende gesprekken, psycho-educatie, praktische hulp bij contact met andere instanties (zoals verzekering), doorverwijzing (na monitoring) naar huisarts of gespecialiseerde hulp. • Juridische ondersteuning: b.v. informeren over de strafprocedure, meegaan naar de rechtszitting, opstellen van de schriftelijke slachtofferverklaring, voorbereiding op het spreekrecht • Ondersteuning bij schadeverhaal: b.v. inventariseren van de schade en opstellen/onderbouwen van de schadevordering, aanvragen van een uitkering bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Tabel C Beschrijving van de Slachtofferhulppopulatie

Kenmerken	Omschrijving	n	%
Geslacht	Mannen	84064	54,1
	Vrouwen	71314	45,9
Leeftijd	<26	12012	28,9
	26-45	24246	32,4
	46-65	34547	27,1
	>65	15879	11,6
Herkomst	Autochtoon	115255	74,2
	1e generatie	23002	14,8
	2e gen. één ouder buitenl.	17121	11,0
Opleidingsniveau	primair	12012	13,9
	laag	24246	28,0
	midden	34547	39,9
	hoog	15879	18,3
Persoonlijk inkomen	Persoonlijk inkomen - laag	54978	37,3
	persoonlijk inkomen - midden	49381	33,5
	persoonlijk inkomen - hoog	43080	29,2
Huishouden inkomen	Gestand huishoud inkomen - laag	59074	38,6
	Gestand huishoud inkomen - midden	46226	30,2
	Gestand huishoud inkomen - hoog	47815	31,2